

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting door een paritair college van
Vrije Basisschool te HOUTVENNE**

Hoofdstructuur Gewoon basisonderwijs
Instellingsnummer 12807

Instelling Vrije Basisschool
Beleidsverantwoordelijke Birgit Van Rillaer
Adres Langestraat 11
2235 HOUTVENNE

Telefoonnummer 016 – 69 93 14
E-mail directie@vbshoutvenne
Website <http://www.vbshoutvenne.be>

Bestuur OZCS Keerbergen
Adres Leuvensebaan 27
2223 SCHRIEK

Scholengemeenschap Kansrijk
Adres Leuvensebaan 27
2223 SCHRIEK

CLB VCLB Het Kompas
Adres Vijfhoek 1
2800 MECHELEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 13-12-2019

Samenstelling paritair college Frans De Bie (voorzitter)
doorlichtingsteam Hilde Reyniers

INHOUDSTAFEL

1	Toelichting.....	3
1.1	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?.....	3
1.2	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	3
1.3	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	3
2	Historiek	5
3	In welke mate verstrekt de instelling kwaliteitsvol onderwijs?	6
3.1	Nederlands en muzische vorming in de kleuterafdeling	6
3.2	Nederlands in de lagere afdeling	7
3.3	Muzische vorming in de lagere afdeling	9
4	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	11

1 Toelichting

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van de instelling door een paritair college van onderwijsinspecteurs conform de overgangsmaatregelen voorzien in artikel 215 §2, 3 en 4 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009. Na de doorlichting brengt het paritair college een definitief advies uit over de verdere erkenning van de instelling. Het advies kan alleen betrekking hebben op de elementen die in het eerdere advies expliciet zijn opgesomd.

1.1 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderzoeken zijn gebaseerd op een triangulatie van onderzoeksmethoden en bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies).

1.2 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de instelling. Er zijn twee adviezen mogelijk.

Als de onderwijsinstelling in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:

- een gunstig advies zonder meer
- een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.

Als de onderwijsinstelling niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:

- Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt, behalve als de tekorten betrekking hebben op de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
- Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.3 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De onderwijsinstelling ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies wordt echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De

onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Historiek

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats op 24/04/2016 en werd afgesloten met een ongunstig advies. Op 29/06/2016 werd dit ongunstig advies aan de instelling betekend.

Het bestuur van de instelling diende naar aanleiding van dit advies een verbeterplan in. De Vlaamse Regering keurde het door de instelling ingediende verbeterplan goed op 15/12/2016 en deelde mee dat de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van een structuuronderdeel ervan, werd opgeschort tot 08/10/2019.

Conform art. 215 §2 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 worden instellingen en CLB's die uiterlijk op 30 juni 2018 een ongunstig advies hebben gekregen, geacht een "ongunstig advies met de mogelijkheid tot opschorting" te hebben gekregen. Een nieuwe doorlichting volgt dan binnen een periode van negentig kalenderdagen na de periode van opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning.

De inspecteur-generaal stelde op 12/11/2019 bij delegatie het paritair college van onderwijsinspecteurs samen voor deze doorlichting.

Het bestuur van de instelling werd op 12/11/2019 op de hoogte gebracht van de komst van het paritair college van onderwijsinspecteurs op 13/12/2019. Het bestuur van de instelling en de directie werden uitgenodigd voor een gesprek. Tijdens het paritair college was er een afvaardiging van het bestuur aanwezig.

3 In welke mate verstrekt de instelling kwaliteitsvol onderwijs?

3.1 Nederlands en muzische vorming in de kleuterafdeling

Afstemming op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader. Het is evenwichtig en is gericht op de maximale ontwikkeling van de kleuters. De leraren vertrekken bij hun planning van een haalbare set focusdoelen en een aantal specifieke doelen bij de activiteiten. Zij werkten gradueel opgebouwde talige fiches en begrippenlijsten uit die de continuïteit garanderen. De school maakt momenteel de overgang naar het nieuwe leerplan. De schoolvisie op goed onderwijs is in samenspraak en na raadpleging van het leerplan ontwikkeld en wordt door de leraren loyaal gedragen. Bij de ontwikkeling van de visie en de implementatie van de vernieuwingen mocht de school rekenen op de ondersteuning van het schoolbeleid, de pedagogische begeleidingsdiensten en andere experts.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren benutten de beginsituatie van de groep kleuters om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren en de brede, harmonische ontwikkeling. De onderwijsorganisatie bevordert het nastreven van de doelen. De leraren geven de kleuters kansen om hun passieve en actieve taalvaardigheid interactief te ontwikkelen. Zij spelen mee met de kleuters en gaan met hen in dialoog. Zij schakelen gevarieerde werkvormen in, zoals bijvoorbeeld vertellen, voorlezen en poppenspel. Onder meer met allerlei geschreven boodschappen als mindmaps, brainstormposters en nota's op leerlingewerk stimuleren de leraren de ontluikende geletterdheid. De leraren geven de creativiteit en de authenticiteit van de kleuters kansen. De leraren hebben het gebruik van werkbladen teruggedroefd en leggen de klemtoon op experimenteren, manipuleren en ervaren. De domeinen van muzische vorming krijgen evenwichtige aandacht. De leraren maken gebruik van toontafels, klaswanden, gangen, fotoboeken en de website om de talrijke en gevarieerde resultaten van de muzische activiteiten te exposeren.

Leer- en leefklimaat

De leraren creëren een positieve en stimulerende speelleeromgeving. De leraren motiveren de kleuters, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de beschikbare tijd en beschouwen zowel de binnen- als buitenklasactiviteiten als pedagogische momenten. Warme transitie momenten bevorderen de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kleuters.

Materiële omgeving

De materiële speelleeromgeving ondersteunt het nastreven van de doelen en stimuleert de ontwikkeling van de kleuters. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. De meeste klasbibliotheken zijn aantrekkelijk, gevarieerd en mooi gepresenteerd. De leraren gebruiken ook boekenpakketten van de lokale bibliotheek. Zij voorzien in fotoboeken van klas- en familiale activiteiten. De leeshoeken zijn knus. De kleuters krijgen tal van kansen om met behulp van ICT hun taalvaardigheid en creativiteit verder te

ontwikkelen. De leraren kunnen verder groeien door het aanbod en de presentatie van de verkleedkleden in de verkleedhoek te optimaliseren.

Feedback

De leraren geven de kleuters geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de doelen en de leerervaringen van de kleuters. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.

Leerlingenevaluatie

De observaties en de evaluatie zijn representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie is transparant, betrouwbaar, breed, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. Om de kleuters bij de zelf- en peerevaluatie te ondersteunen, schakelen leraren zogenaamde evaluatietassen in. Kleuters mogen hun werkjes verzamelen in een portfolio, de trotsdoos. De leraren geven aan dat het huidige kindvolgsysteem verder afgestemd dient te worden op de verwachtingen van het nieuwe leerplan.

Leereffecten

Uit de onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en het kleuterwelbevinden blijkt dat het team voldoende inspanningen levert, die daadwerkelijk bijdragen tot de ontwikkeling van de kleuters.

3.2 Nederlands in de lagere afdeling

Afstemming op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het is evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De school maakt momenteel de overgang naar het nieuwe leerplan. De schoolvisie op Nederlands is in samenspraak en na raadpleging van het leerplan ontwikkeld en wordt door de leraren loyaal gedragen. Bij de ontwikkeling van de visie en de implementatie van de vernieuwingen kan de school rekenen op de ondersteuning van het schoolbeleid, de pedagogische begeleidingsdiensten en andere experts. De school heeft groeikansen om het aantal vooropgestelde doelen per les te beperken en door bij het begin van de les het lesdoel te expliciteren en daar aan het einde van de les op te reflecteren.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen. De meeste leraren schakelen de onderwijsleerpakketten flexibel in en passen ze aan de leefwereld van de leerlingen aan. De leraren zetten in op leesvaardigheid en -plezier. De leerlingen nemen deel aan taalstimulerende acties als de jeugdboekenweek, de voorleesweek en de gedichtendag. De leraren leren de leerlingen om hun leestaak strategisch aan te pakken. Zij stimuleren scheppend en functioneel schrijven.

Tal van geëxposeerde schrijfwerkjes illustreren dit. De leraren maken onder meer gebruik van de actualiteit om de spreekvaardigheid van de leerlingen te bevorderen. De leraren zorgen voor binnenklasdifferentiatie. Wie dat nodig heeft, kan rekenen op remediëring en herhaling, wie meer aan kan op verdieping en verruiming. Met onder meer miniklassen en de inschakeling van co-teachers bieden de klasleraren de nodige zorg. De leraren kunnen groeien door de aandacht voor andere strategieën dan die voor lezen te optimaliseren.

Leer- en leefklimaat

De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd. De inschakeling van gevarieerde groeperings- en werkvormen, zoals partner- en groepswork en coöperatief leren, bevordert de interactie tussen de leerlingen. De meeste leraren geven de leerlingen de nodige autonomie.

Materiële omgeving

De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. Elke klas beschikt over een gevarieerde en aantrekkelijk gepresenteerde klasbibliotheek. Voor de jongere leerlingen zijn de AVI-niveaus op de boeken aangebracht. Groeikansen zijn er om de soorten boeken duidelijker aan te geven. De leerlingen krijgen kansen om talige taken met behulp van ICT uit te voeren. De leraren maken bij de visuele ondersteuning functioneel gebruik van de klaswanden en onthoudkaarten.

Feedback

De leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.

Leerlingenevaluatie

De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie is transparant, betrouwbaar, breed, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De meeste leraren benutten voor een aantal evaluaties kwalitatieve foutenanalyses, die de remediëring richting geven. Groeikansen zijn er om de informatierijkdom van de rapportering betreffende Nederlands te verhogen.

Leereffecten

De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en het leerlingen-welbevinden tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.

3.3 Muzische vorming in de lagere afdeling

Afstemming op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De school maakt momenteel de overgang naar het nieuwe leerplan. De schoolvisie op muzische vorming is in samenspraak en na raadpleging van het leerplan ontwikkeld en wordt door de leraren loyaal gedragen. Bij de ontwikkeling van de visie en de implementatie van de vernieuwingen kan de school rekenen op de ondersteuning van het schoolbeleid, de pedagogische begeleidingsdiensten en andere experts. De school heeft groeikansen door bij het begin van de les het lesdoel te expliciteren en daar aan het einde van de les op te reflecteren.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen. Centraal staat de aandacht voor beschouwen en creëren en voor creativiteit en authenticiteit. De leraren bewaken de volledigheid van het aanbod en het evenwicht tussen de domeinen. Zij communiceren met elkaar over de vooropgestelde doelen en het onderwijsaanbod in de eigen klas, wat de continuïteit versterkt en hiaten en overlappingen voorkomt. De leraren maken efficiënt gebruik van de infrastructuur en de website om leerlingenwerk te tonen. Dit wijst op gevarieerde en creatieve lessen en illustreren het scheppend plezier van de leerlingen. De leraren organiseren geregeld culturele activiteiten voor de leerlingen, zoals theater- en filmbezoek. Museumbezoek is niet ingeburgerd. De leraren benutten de mogelijkheden van de beschikbare infrastructuur. De school bevordert de individuele en teamprofessionalisering. Specialisatiegroepen ondersteunen de vernieuwingsprocessen.

Leer- en leefklimaat

De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.

Materiële omgeving

De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in.

Feedback

De leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.

Leerlingenevaluatie

De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie is transparant, betrouwbaar, breed, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De leraren geven de leerlingen kansen om zichzelf en de medeleerlingen te evalueren en ondersteunen hen hierbij. Zij gebruiken een aparte map als portfolio om over de evolutie van de leerlingen te rapporteren.

Leereffecten

De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en het leerlingenwelbevinden tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.

4 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie stelt vast dat de elementen die in het eerdere advies expliciet zijn opgesomd, zijn geremedieerd. De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de instelling een **GUNSTIG ADVIES**.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op **de verdere kwaliteitsontwikkeling** van de instelling:

- De kwaliteit borgen van het geïntegreerde onderwijsaanbod in de kleuterafdeling.
- De kwaliteit borgen van het leergebied Nederlands in de lagere afdeling.
- De kwaliteit borgen van het leergebied muzische vorming in de lagere afdeling.